

מינהל חברה ונוער
אגף תכנים, תוכניות, הכשרה והשתלמויות

כ"ט בנובמבר הזכות למדינה ותוכנית החלוקה

מבוא

בכ"ט בנובמבר 1947, החליטה עצרת האומות המאוחדות על סיום המנדט הבריטי ועל חלוקתה של ארץ ישראל לשתי מדינות עצמאיות – מדינה יהודית ומדינה ערבית. התוכנית זכתה לשם **תוכנית החלוקה**. ההחלטה התקבלה ברוב של 33 קולות בעד. 13 היו נגד ועשרה נמנעו. ביישוב היהודי התקבלה ההחלטה על הקמת מדינה יהודית בשמחה אדירה, יהודים רקדו משמחה ברחובות הערים והיישובים ברחבי ארץ ישראל וגם מחוצה לה. מנהיגי היישוב היהודי קיבלו את עקרונות התוכנית, ואילו מנהיגי היישוב הערבי דחו אותה ופתחו במלחמה למוחרת היום.

פעילות מס' 1: תמונה אחת שווה אלף מילים¹

למידה מרחוק

מטרה

- להעלות למודעות את כ"ט בנובמבר כתאריך משמעותי וחשוב בהיסטוריה של עם ישראל.
- לחדד את ערך קיומה של מדינה יהודית אז והיום.

במליאה

1. נפתח בהצגת **עיתון דבר** מ-30.11.1947. נשאל את המשתתפים מה קרה יום קודם. נסביר כי בכ"ט בנובמבר התקבלה באומות המאוחדות החלטה על חלוקת ארץ ישראל לשתי מדינות ועל הקמת מדינה עברית בארץ ישראל.
2. נקרין את הסרטון **על ההצבעה באו"ם** ואת **מפת החלוקה**.
3. נשאל את התלמידים: אם הייתם חיים באותה תקופה ומקבלים בבוקר עיתון זה, כיצד להערכתכם הייתם מרגישים ומדוע?

¹ נכתב בהשראת פעילות לכ"ט בנובמבר **בספרייה הלאומית** ועל בסיסה.

מינהל חברה ונוער
אגף תכנים, תוכניות, הכשרה והשתלמויות

בקבוצות

נחלק את המליאה לקבוצות משימה ונבקש מהקבוצות לחפש ברשת תמונות היסטוריות מכ"ט בנובמבר, להעלות תמונה שמדברת אליהם ביותר לקובץ שיתופי (Padlet, jamboard) ולמלא את כרטיס המשימה.

כרטיס משימה

עליכם להיכנס לאתרי האינטרנט המומלצים, לעיין במאגרים ולחפש תמונה היסטורית שמתעדת את תגובת היישוב לאישור הצעת החלוקה בכ"ט בנובמבר.

- בחרו בתמונה אחת שמדברת אליכם ביותר.
- העלו את התמונה ללוח השיתופי.
- כתבו מתחת התמונה מדוע בחרתם דווקא בה, מה רואים בה ומה היא מייצגת בעיניכם.
- עיינו בכתבה: **"כ"ט בנובמבר: שמחה שנמשכה ימים ולילות, הייתה אופוריה"**. מה מוסיפה לכם כתבה זו על התחושות שמאחורי התמונות?

אתרי האינטרנט

[ארכיון הצילומים של ק"ל](#)

[אוסף התצלומים הלאומי](#)

[הארכיון הציוני המרכזי](#)

[אוסף התצלומים של הספרייה הלאומית](#)

[ארכיון צה"ל](#)

במליאה

שאלות לדין

- מה משותף לתמונות שהעליתם? מהי האווירה המשתקפת בהן?
- מה מאפיין את הדמויות שבתמונות? (לבוש, גיל, שייכות פוליטית, מגזרית ועוד. הערה למנחה: חשוב להראות כי החגיגה כללה את רוב שכבות העם: צעירים כמבוגרים, דתיים וחילוניים. כדאי להתייחס גם לחיילים הבריטים שבתמונות, שחלקם הזדהו עם מאבקו של העם היהודי למדינה משלו.)
- אם הייתם מראיינים את אחת הדמויות שבתמונות, מה הייתם שואלים אותה? מה הייתה משיבה לדעתכם?

מינהל חברה ונוער
אגף תכנים, תוכניות, הכשרה והשתלמויות

- אם האנשים שבתמונת היו חיים כיום, מה להערכתכם היו אומרים לנו – לאזרחי מדינת ישראל בת ימינו?
- דוד בן גוריון סיפר על אותו ערב: **"באותו ערב רקדו ההמונים ברחובות, אני לא יכולתי לרקוד, ידעתי שאנו ניצבים בפני מלחמה ושנאבד בה את מיטב בחורינו"** (בר זהר מיכאל, **בן גוריון: ביוגרפיה**, 1986).

 - מה דעתכם על דבריו של בן גוריון? האם ידוע לכם מה קרה יום למוחרת ההכרזה? (נספר שהערבים לא קיבלו את הצעת החלוקה ופתחו למוחרת במלחמת העצמאות.)
 - בראייה לאחור, מה דעתכם על החלטתו של בן גוריון לתמוך בהצעת החלוקה ולפעול למימושה?

- מנאומו של בן גוריון בפני ועדת אונסקו"פ: **"וכך הגענו עד הלום, לא רק אנו, יהודי ארץ-ישראל, אלא היהודים בכל העולם – השארית הקטנה של יהודי אירופה ויהודי שאר הארצות. ואנו תובעים את המקום המגיע לנו תחת השמש כבני-אדם וכעם; אנו דורשים אותה הזכות שיש לבני אדם אחרים ולעמים אחרים, את זכות הביטחון, החירות, השוויון, קוממיות ממלכתית וחברות באו"ם. שום יהודי יחיד אינו יכול למעשה להיות בן-חורין, מובטח בקיומו ושווה-זכויות בשום מקום שבעולם – כל עוד העם היהודי בתורת עם איננו מושרש שוב בארצו כאומה שוות-זכויות ועומדת ברשות עצמה... אתם תמלאו שליחותכם בהצלחה אם תקראו דרור לארץ-ישראל. תגמלו צדק לעם היהודי ותעניקו יציבות, קידמה ופריחה למזרח התיכון."** (רות גביזון, **60 שנה להחלטת כ"ט בנובמבר**, עמ' 179; 193).

 - מה דעתכם על דבריו של בן גוריון? האם הם רלוונטיים לימינו? הדגימו ובססו את דבריכם.